

TRANSVERSALITAT ENTRE EDUCACIÓ I CULTURA

EL PRAT DE LLOBREGAT

PROGRAMA INTERSECCIONS

L'Aliança Educació 360 és una iniciativa impulsada per la Fundació Jaume Bofill, la Diputació de Barcelona i la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica

Redacció: Edgar Iglesias (ERDISC - UAB)

Coordinació Mentoria: Edgar Iglesias, Txell Argelagués (ERDISC-UAB)

Electes i tècnics municipals: David Vicioso, Pilar Eslava, Fina Rifà, Rafa Milán, Joan Carles Navarro, Cristina Castells, Leti Marfil, Marta Ardiaca, Montse Morillas, Carme Villén, Marga Gómez i Cristian Añó (QSL).

Direcció: Carles Barba, Núria Duñó (Aliança Educació 360) Lidia García, Oscar Pascual (Diputació de Barcelona)

Revisió: Maite Pujol (Aliança Educació 360)

Coordinació de la publicació: Anna Oliva (Aliança Educació 360)

Disseny i maquetació: Xevi Riera – clou.cat

Imatges de l'Ajuntament de El Prat i Educació 360

El programa IntersECCions ha estat impulsat per l'Ajuntament del Prat de Llobregat, amb el suport de la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona i la mentoria de la Fundació Jaume Bofill, en el marc de l'Aliança Educació 360

© Diputació de Barcelona

© Fundació Jaume Bofill

© Federació de Moviments de Renovació Pedagògica

ISBN: 978-84-947887-8-9

1ª edició maig 2019

Reconeixement - Compartir igual (by-sa) - Internacional

Es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades, la distribució de les quals cal fer-se amb una llicència igual a la que regula l'obra original

ÍNDEX

Caracterització de l'experiència

1. Context del municipi i necessitat detectada
2. Contribucions del programa *IntersECCions*
3. Elements més significatius de l'experiència

Aprentatges clau

4. Aportacions d'*IntersECCions* en clau d'Educació 360
5. Factors d'èxit de l'experiència

Reptes i estratègies de futur

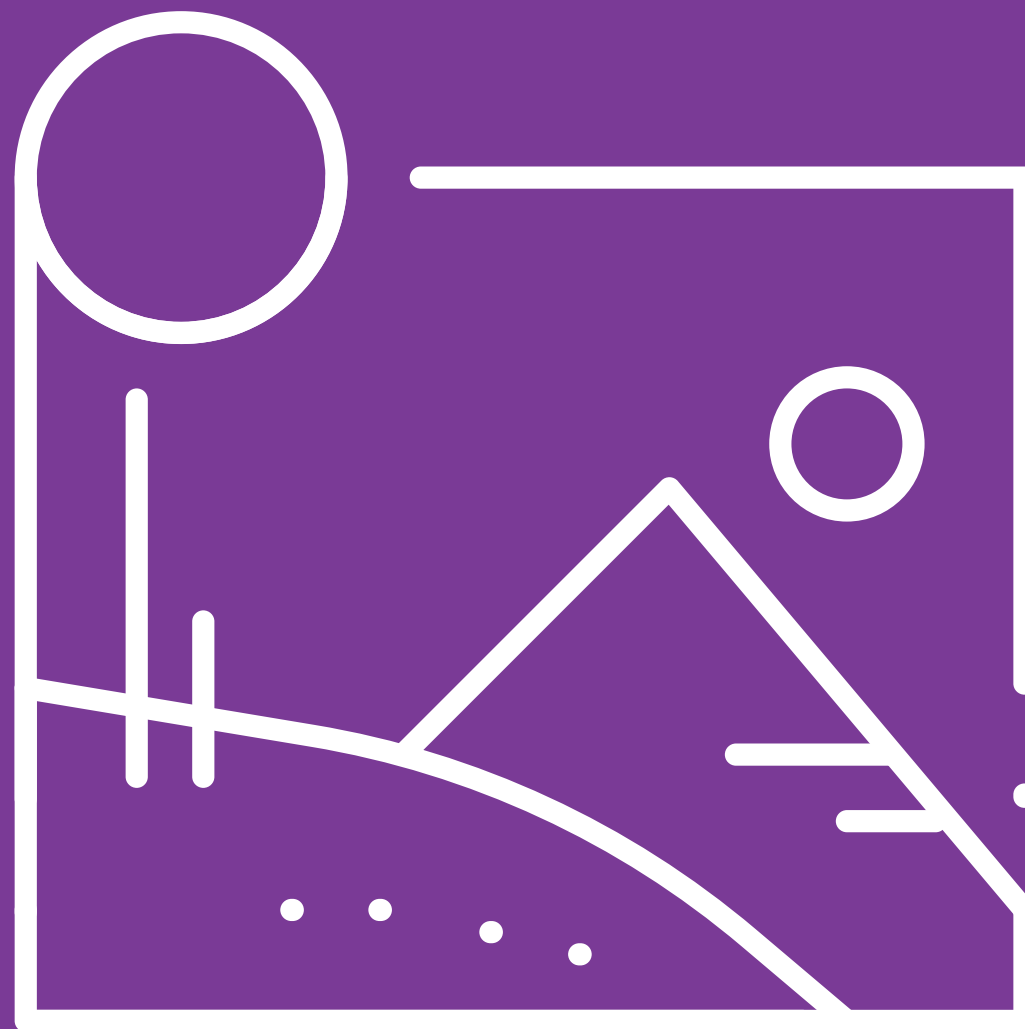
6. Reptes i estratègies per a la sostenibilitat
7. Beneficis previstos per als diversos actors
8. Recomanacions per transferir el model

Recursos i vincles

9. Per a saber-ne més

Caracterització de l'experiència

Caracterització de l'experiència

1. Context del municipi i necessitat detectada

El Prat de Llobregat pertany a la comarca del Baix Llobregat i té 64.199 habitants (2018). És una ciutat amb un important teixit socioeducatiu i cultural. Prova d'això, en són els seus 29 centres educatius (escoles bressol, escoles, instituts, Escola oficial d'idiomes i Escola d'Adults), tretze equipaments culturals i més d'una cinquantena d'entitats educatives, culturals i socials.

És un municipi caracteritzat per la seva diversitat socio-cultural, fent visibles desigualtats que de naturalesa econòmica i social són condicions desfavorables a l'equitat, la justícia social i la cohesió social. Davant aquesta realitat, calia una estratègia àmplia i transversal i és per això que el

Programa *IntersECCions* es concep com a projecte col·lectiu, situant l'educació i la cultura com a àmbits prioritaris d'acció. Es considera que el treball transversal entre la cultura i l'educació genera en el municipi necessàries i noves lògiques de corresponsabilitat real, davant el procés de dualització de la ciutadania.

Per lluitar contra les desigualtats i contribuir al benestar personal, cal una aposta innovadora i capaç de generar una nova lògica i cultura de la participació, fent que la ciutadania, adulta i jove, s'apropriï dels recursos educatius i culturals de la ciutat.

2. Contribucions del programa *IntersECCions*

Per mitjà d'aquesta iniciativa, els professionals d'educació i cultura d'un municipi de més de 60.000 habitants, aconsegueixen treballar de manera conjunta, impulsar accions transversals i configurar entorns d'aprenentatge on centres educatius i equipaments culturals i altres agents educatius, en són també els corresponsables.

L'Ajuntament posa en marxa un espai de treball conjunt dels professionals d'educació i cultura. Es pretén organitzar les polítiques municipals adreçades a teixir un projecte educatiu global, per tal de generar contextos d'aprenentatge de base corresponsable entre els diferents agents educatius i culturals de la ciutat.

Ajuntament del
Prat de Llobregat

3. Elements més significatius de l'experiència

- **L'objectiu del programa *IntersECCions* persegueix millorar la qualitat de vida de la ciutadania, contribuir a la seva capacitat crítica i facilitar pràctiques culturals diverses.** Es proposa posar en valor el desenvolupament cultural i artístic de les persones al llarg de la seva vida, per tal de construir una ciutadania conscient i crítica.
- **Les seves línies estratègiques que es desenvolupen de manera complementària són:**
 - Partir de propostes educatives que ja s'estaven desenvolupant dins el context lectiu i no lectiu.
 - Facilitar-ne el coneixement a la ciutadania.
 - Impulsar un programa que fomenti les pràctiques culturals i artístiques per a tothom, connectant els diferents contextos educatius, a través de la corresponsabilitat dels agents educatius i culturals de la ciutat (docents, tècnics, entitats, les AMPA i la ciutadania).
- **El programa es desenvolupa a partir de cinc àmbits de treball o coneixement.** Els seus contextos d'intervenció són els centres educatius, l'àmbit d'extraescolars organitzades per les AMPA, els centres d'ensenyament no reglats, els espais d'aprenentatge artístic, de llengües i d'adults, els centres cívics i culturals i les entitats educatives de la ciutat. Segons cada àmbit trobem diferents **projectes**:
 - **Educació en les arts:** iniciatives que conceben les arts com a eina de transformació personal i col·lectiva i que afavoreixen el desenvolupament integral dels seus participants. A més, els projectes nodreixen la creativitat i el reconeixement de la diversitat de l'alumnat. En l'actualitat s'impulsen: *Arts visuals, Cinema, Teatre, Música i Dansa*.
 - **Lectura:** iniciatives que fomenten l'hàbit lector com a via d'accés al coneixement i comprensió de l'entorn. Contribueixen a la construcció de la competència crítica de l'alumnat i els projectes actuals són: *Converses literàries, Petits Contes i el Lecxit*.
 - **Coneixement de la ciutat:** iniciatives que apropen i connecten els seus participants amb la ciutat i els seus entorns culturals. Contribueixen a reconèixer diferents formes de producció cultural i, a partir de la riquesa cultural del municipi, es generen diferents aprenentatges. Els seus projectes actuals són *Memorables, Connexions i Remena la Nau*.
 - **Impuls de l'anglès:** iniciatives que promouen l'aprenentatge de l'anglès, ja sigui en el temps lectiu com en el no lectiu. Els seus projectes actuals són *Spring Festival, English Workshops i Language Assistants*.
 - **Científic tècnic digital:** iniciatives que permeten entendre el món des de la investigació científica, la creativitat i els recursos tecnològics. Els seus projectes actuals són *Investiguem i Inventem* per la sostenibilitat.
- Mitjançant la interacció entre centres educatius, equipaments culturals, comunitats i Ajuntament **s'estableixen les línies d'acció de l'IntersECCions**. En són tres:
 - **Projectes:** processos educatius de llarga durada, desenvolupats als centres educatius i dissenyats de manera conjunta entre els equips docents i professionals d'equipaments, d'entitats o tècnics municipals.
 - **Entorns d'aprenentatge:** trobades entre professionals del municipi, que vinculant-se a diferents àmbits de coneixement, generen reflexió, formació i aprenentatge. Promouen el coneixement i la transferència de pràctiques o experiències que tenen lloc a altres entorns.

- **Laboratoris:** espais de treball on es dissenyen conjuntament propostes pràctiques de nous projectes. Centres educatius, Ajuntament i altres agents educatius com les famílies, parteixen de necessitats o problemàtiques comunes i proposen accions viables i sostenibles.

► Com a **resultats principals** del programa *IntersECCions*, destaquem:

- Durant el curs 2018-2019 s'han impulsat un total de 70 accions, amb la participació de 68 agents culturals i educatius locals. Han tingut lloc quatre projectes en xarxa de ciutat sorgits dels laboratoris. També, s'han desenvolupat 13 entorns d'aprenentatge i s'han realitzat 53 projectes a diferents centres educatius i culturals de la ciutat.
- En l'actualitat hi participen 30 centres i serveis educatius: cinc escoles bressol, catorze escoles d'infantil i primària, un institut escola, un centre d'educació especial, set instituts, una escola d'adults, una escola oficial d'idiomes i un centre de recursos pedagògics. També, vuit equipaments culturals, entre ells, centres cívics, biblioteca o arxiu municipal i quatre entitats culturals de la ciutat. A més, sis AMPA/AFA i vint entitats socials i educatives.

Aprenentatge clau

Aprentatges clau

4. Aportacions d'IntersECCions en clau d'Educació 360

En l'àmbit de les oportunitats educatives

- **S'han replantejat les activitats educatives de l'àmbit de la cultura oferides en el catàleg de serveis i activitats de l'Ajuntament, cap a una lògica d'itinerari adaptat a les necessitats de cada centre educatiu.** L'actual plantejament parteix d'una revisió acurada de les propostes educatives i de la definició conjunta amb els centres educatius sobre quina és la programació d'activitats. S'adreça al conjunt de centres educatius i s'estableixen itineraris d'aprenentatge en els quals els centres educatius són més actius i orienten l'alumnat.
- **Comunitats i persones de la ciutat coneixen les oportunitats d'aprenentatge que ofereixen els projectes educatius d'IntersECCions.** Ho afavoreix la fase de socialització de cada projecte, que té lloc quan finalitzen, presentant-ne els principals resultats i aprenentatges realitzats. Aquestes presentacions tenen lloc en espais de referència com els equipaments culturals. També, en moments de participació de la comunitat educativa com

l'Escola d'Estiu. D'altra banda, cada cop més els centres educatius difonen l'oferta educativa dels centres cívics i culturals compartint amb la resta de la seva comunitat de referència les oportunitats que ofereix l'entorn.

- **S'han posat en marxa un pla de comunicació interna i externa que permet difondre les oportunitats d'aprenentatge que es generen.** A nivell extern, s'ha impulsat l'espai web del programa, concebut com a eina de comunicació amb la ciutadania. Es donen a conèixer les diferents iniciatives i assoliments del programa. A nivell intern, s'ha impulsat un butlletí de comunicació, concebut com a eina de comunicació entre tots els agents del Programa. Informa i documenta les experiències, i des del lideratge distribuït, centres educatius, equipaments culturals i l'Ajuntament en redacten els continguts.

En l'àmbit de la connexió dels aprenentatges

- **S'han impulsat diferents estratègies que permeten la connexió d'aprenentatges i professionals.** Per exemple, des dels laboratoris, la connexió té lloc durant el disseny dels projectes dins els centres educatius, ja que docents i professionals d'equipaments i entitats, preparen i consensuen les activitats que tindran lloc dins l'aula. També es preveuen espais de coordinació durant el desenvolupament dels projectes. D'altra banda, es posen en relació al conjunt de projectes i professionals implicats, permetent una dimensió de ciutat que afavoreix noves sinergies de treball. Així, s'han impulsat noves iniciatives com concerts conjunts o activitats de teatre amb alumnat de diferents centres educatius.
- **Les connexions entre els diferents professionals contribueixen a una visió global sobre quines són les oportunitats d'aprenentatge de la ciutat.** Els entorns d'aprenentatge vinculats a cada un dels projectes ho facilita, ja que generen espais on els professionals vinculats comparteixen coneixements i avaluen la pràctica educativa. També hi han contribuït les dues edicions de l'Escola d'Estiu, en les quals una àmplia representació dels agents educatius del municipi han reflexionat i compartit elements clau per al desenvolupament del programa. Per exemple, a l'edició del curs 2017-2018 hi van participar 200 professionals.
- **El conjunt de projectes impulsats parteix de les necessitats, els interessos i la visió de l'alumnat.** És un requisit per impulsar un projecte en el marc d'*IntersECCions* a partir dels interessos de l'alumnat: se'ls concep com a membres actius del procés, condició que facilita la connexió d'aprenentatges i la generació de vivències significatives.
- **S'ha iniciat un procés que pretén millorar la connexió de les extraescolars, centres educatius, equipaments culturals i famílies.** S'ha iniciat una fase de diagnòstic i reflexió per identificar estratègies per a la millora de la connexió. Aquest plantejament està consensuat amb les direccions dels centres educatius.

En l'àmbit de l'equitat educativa

- **S'ha impulsat un sistema d'ajuts per facilitar l'accés, tant a les activitats extraescolars com les activitats d'estiu.** L'alumnat que pertany a famílies en situació de vulnerabilitat és percepció de beques i ajuts econòmics que garanteixen la seva participació a les activitats.
- **S'han impulsat estratègies per a la incorporació gradual de les AMPA a la dinàmica d'*IntersECCions*.** Per exemple, s'han establert espais de trobada mensual on participen les AMPA. També, algunes famílies s'han incorporat en la dinàmica de participació dels laboratoris. Finalment, s'han fixat trobades entre els centres educatius i els representants de les famílies.

En l'àmbit de la governança

- **S'han creat diferents espais de governança, que des d'una dimensió política i tècnica, fan viable el desenvolupament d'IntersECCions.** Amb l'objectiu d'abordar aspectes estratègics i operatius del programa, s'han configurat els següents espais de governança: a nivell polític, s'ha configurat una *comissió permanent* en la qual participen les direccions i regidories d'educació i cultura. A nivell estratègic, s'ha configurat el *grup motor* del programa i el grup de direccions dels centres educatius. Aquest darrer es reuneix trimestralment i la seva funció és la presa de decisions i validació de propostes. D'altra banda, a nivell operatiu s'han configurat tres espais més de governança: les *coordinacions per àmbit*, la *comissió de comunicació* i la *comissió d'indicadors d'avaluació*. Aquesta última, formada per tècnics del programa, centres educatius i Inspecció de la Generalitat de Catalunya.
- **S'ha creat i consolidat l'Oficina Tècnica de suport tècnic i metodològic a IntersECCions.** Aquesta oficina ha estat possible a partir d'una dotació de recursos humans, econòmics i materials necessaris per a la seva viabilitat. És l'encarregada de la gestió del seguiment pressupostari del conjunt d'accions del Programa.
- **S'ha signat un conveni marc de col·laboració amb la Generalitat de Catalunya que avala el desenvolupament d'accions compartides.** S'han establert fórmules per a la col·laboració directa entre els Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament, la Inspecció Educativa, el Centre de Recursos Pedagògics i el grup de direccions dels centres. Per exemple, els CRP participen en els espais de laboratori. Alhora, són els encarregats d'acreditar les formacions que realitzen els docents en el marc dels entorns d'aprenentatge.
- **S'han iniciat un procés de sistematització per a l'avaluació dels projectes.** El conjunt de centres educatius, equipaments culturals i entitats educatives apliquen els mateixos ítems d'avaluació sobre els projectes que es desenvolupen. En aquests moments s'ha iniciat la fase per a la recollida dels indicadors d'avaluació d'IntersECCions.

5. Factors d'èxit de l'experiència

- **Alineació entre la dimensió política i tècnica.** La transversalitat i canvi de cultura organitzativa dins l'Ajuntament necessita un aval polític i una execució tècnica.
- **Gestió d'un canvi de cultura.** N'és un factor clau la gestió i l'acompanyament de les inquietuds, o els neguits dels tècnics de l'Ajuntament i professionals de la comunitat. Preveure-ho i un abordatge des de la proximitat són condicions clau per a la gestió d'un canvi de cultura professional. A més, aquests factors afavoreixen el canvi de la lògica de servei a una lògica de col·laboració interna.
- **Dotació de recursos.** L'impuls i la sostenibilitat d'un programa de la naturalesa d'*IntersECCions* necessita unes condicions econòmiques i humanes definides i al servei del seu propi desenvolupament. N'és un factor clau la seva previsió i execució.
- **Pla estratègic.** Haver dissenyat un Pla Estratègic, assentant els fonaments, la visió i les accions per al seu impuls n'és un factor clau. Disposar d'un full de ruta previ situant els primers passos i les estratègies que cal fer esdevé cabdal per a la gestió del canvi.
- **Difusió estratègica.** La diversificació d'estratègies comunicatives sobre l'estat del programa i les oportunitats d'aprenentatge que ofereix és un factor clau. Aquesta complementarietat reconeix la diversitat de comunitats i llenguatges i connecta l'emissor (l'Ajuntament) amb múltiples receptors.
- **Disseny corresponsable.** És un requisit dels seus projectes el disseny i consens entre els diferents professionals. Aquest plantejament genera lògiques de corresponsabilitat i una adhesió professional. També s'hi suma incorporar la veu i els interessos de l'alumnat.

- **Qualitat de la programació educativa.** Establir uns criteris comuns de qualitat n'és un factor clau, ja que aporta una millor percepció dels diferents agents implicats i genera un major impacte en l'aprenentatge personal i instrumental de l'alumnat.

Reptes i estratègies de futur

Reptes i estratègies de futur

6. Reptes i estratègies per a la sostenibilitat

- **Sostenibilitat del Programa.** Cal seguir avançant en la generació de condicions que afavoreixin la consolidació del canvi de cultura.
- **Enfortiment dels vincles amb les famílies.** És un repte avançar en l'articulació d'entorns d'aprenentatge que vinculin famílies, centres educatius i equipaments culturals. A nivell metodològic és un repte la sistematització de coneixement per mitjà d'entorns d'aprenentatge clau i la seva transferència a la resta de la ciutat.
- **Avançar en els dispositius d'avaluació.** Cal aprofundir en l'avaluació de les actuacions promogudes des del Programa. Per exemple, consolidant la comissió d'avaluació i definint els indicadors estratègics d'avaluació.
- **Seguir avançant en una programació educativa més generadora d'itineraris.** És un repte avançar en la revisió engegada de la programació, per un catàleg encara més dinàmic, permeable i generador de comunitats de referència i d'itineraris educatius. Cal posar esforços i energies en la construcció conjunta de centres educatius, les AMPA i equipaments culturals, d'una programació extraescolar més connectada i amb més sentit de ciutat.
- **Apropiació dels recursos culturals.** Cal seguir treballant perquè determinats centres educatius disposin d'una major apropiació dels recursos culturals del seu entorn.
- **Funció orientadora dels centres educatius.** És un repte una implicació més activa i homogènia dels centres educatius, a l'hora d'orientar l'alumnat a noves activitats educatives.

7. Beneficis previstos per als diversos actors

- **Per a l'administració:** s'espera que les relacions internes teixides entre tècnics municipals facilitin la sostenibilitat futura del programa, de manera que es consolidi el canvi de cultura municipal.
- **Per a la comunitat educativa:** s'espera que el conjunt d'agents comunitaris s'apropriïn permanentment dels recursos culturals i educatius de la ciutat. S'espera també que aquest assoliment generi millor benestar personal i cohesió social.
- **Per a infants i adolescents:** s'espera que el conjunt de l'alumnat tingui accés als recursos culturals i educatius del municipi. Per fer-ho, cal que l'adscripció de l'alumnat es faci en clau de ciutat i d'entorns d'aprenentatge de referència. S'espera també impacte en termes d'aprenentatge instrumental en l'àmbit acadèmic.
- **Per a les famílies:** es preveu una major adhesió de les famílies a les oportunitats educatives que ofereix *IntersECCions*. Concretament, mitjançant nous entorns d'aprenentatge des de la confluència de les pròpies famílies, centres educatius i equipaments cívics.

8. Recomanacions per transferir el model

- **Organitzacions obertes i permeables.** *IntersECCions* demana una voluntat d'obertura tant de l'estructura municipal, com d'equipaments, entitats i centres educatius involucrats. En aquest sentit, cal fer un treball de fons continuat.
- **Governança com a procés.** S'evidencia la importància d'aprendre a treballar conjuntament, gestionant tots aquells neguits i posicions de partida dels agents educatius implicats, tant d'aquells que pertanyen a l'estructura municipal com dels externs.
- **Alineació professional.** És indispensable l'alineació dels tècnics de cultura i educació de l'Ajuntament, a través del marc operatiu que ofereix l'estructura creada.
- **Dotació dels recursos necessaris.** N'és una recomanació la previsió i disponibilitat dels recursos humans, materials i econòmics per al desenvolupament i viabilitat d'aquesta iniciativa.

Recursos i vincles

Recursos i vincles

➤ **Web del Programa IntersECCions**

<https://www.elprat.cat/interseccions>

➤ **Vídeo de l'Alcalde del Prat de Llobregat contextualitzant el Programa IntersECCions**

<https://www.youtube.com/watch?v=Z-0hzWnNd6A>

➤ **Vídeo sobre l'experiència d'IntersECCions**

https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=rCqGse701JQ

EDUCACIÓ 360

EDUCACIÓ A TEMPS COMPLET

Diputació
Barcelona

**Experiència pilot promoguda per l'Ajuntament de El Prat
i la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona**

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Recinte Escola Industrial - Edifici del Rellotge, 1a
Carrer Comte d'Urgell, 187 | Tel. 93 4022263
08036 Barcelona

diba.cat/web/educacio

gs.educacio@diba.cat

@diba.cat - @educadiba

ALIANÇA EDUCACIÓ 360

Provença, 324 | Tel. 934 588 700
08307 Barcelona

educacio360.cat

info@educacio360.cat

@educacio360

AJUNTAMENT DEL PRAT DE LLOBREGAT

Oficina Tècnica d'IntersECCions

Centre Cívic Jardins de la Pau
Jardins de la Pau, s/n · El Prat de Llobregat
Tel. 933 790 050

<https://www.elprat.cat/interseccions>

interseccions@elprat.cat

https://twitter.com/interseccions__